

42 - GAMECHANGERS

54 - TIM DOUWSMA

57 - NEW ICONS

people & culture

Ze staan op de barricades voor meer tolerantie, meer begrip, meer liefde voor elkaar - de gamechangers van nu. En sterren als Anna Wintour en Kim & Kanye op de sporttribunes - zo normaal zie je ze niet vaak.

PUFFERJACKET (BALENCIAGA VIA AZZURRO DUE), PANTY (FALKE).

Gamechangers

Achteroverleunen en denken: mijn tijd zal het wel duren? **Nooit. Deze jonge activisten strijden dagelijks tegen racisme, seksisme en discriminatie, en maken een verschil.**

‘Probeer te begrijpen waarom iemand bepaalde denkbeelden heeft, hoe moeilijk dat ook is’

Transgender Jessie Maya (22) werd bekend met haar video's over make-up en haar transitie. Zelf kon ze tijdens haar eigen transitie weinig vinden over dit proces, dus besloot ze zelf maar voor de camera te stappen. De teller staat op YouTube inmiddels op meer dan 250.000 abonnees.

“Ik werd niet als Jessie geboren, maar als Jeroen. Op mijn elfde kwam ik erachter dat ik me helemaal geen jongen voelde, maar een meisje. Helaas heb ik toen mijn genderdysfore gevoelens ver weggestopt. Het duurde tot mijn zestienste, toen ik bij Loiza Lamers – die openlijk trans was – in de klas kwam, voordat ik ervoor uit durfde komen dat ik ook transgender was.

Ik wist voorheen niet wat genderdysforie was en dat je in transitie kon. Ik dacht dat een transvrouw een man in een bloemetjesjurk was. Later zag ik de coming-out van Caitlyn Jenner, en dat inspireerde me om met mijn transitie te beginnen. Op mijn zeventiende meldde ik me aan bij de genderpoli van het Amsterdamse VUmc. Toen ik destijds informatie zocht over in transitie gaan, vond ik eigenlijk alleen video's van Amerikaanse YouTubers – ik ben zelf maar video's gaan maken over mijn transitie voor Nederlandse transgender personen. Het is nooit mijn bedoeling geweest om een 'voorbeeld' te zijn, maar ik wilde wel mensen helpen. In het ziekenhuis vertelden psychologen me dat ze regelmatig hoorden dat ik anderen had geïnspireerd om de stap te zetten in tran-

sitie te gaan. Het is fijn om te horen dat je iets voor anderen betekend hebt. Ik vind het een goede zaak dat er steeds meer aandacht is voor lhbtq+-rechten. Vroeger was een lhbt-persoonage altijd het lacherige aspect van een film of een serie, een excentriek of overdreven persoon. Tegenwoordig kun je romantische films zien waarin het toevallig een homoseksuele liefde betreft, het is 'normaal' geworden. We zullen nooit allemaal hetzelfde gaan denken, maar we zouden juist moeten genieten van onze verschillen! Verdiep je in iemands verhaal en probeer te begrijpen waarom iemand bepaalde denkbeelden heeft, hoe moeilijk dat ook is. Ik probeer dat bijvoorbeeld met religieuze mensen die mijn trans-zijn niet accepteren. Met boos zijn en haten los je namelijk niks op. Helaas zie ik dat nog veel in de transgendergemeenschap, dat mensen vanuit hun pijn op het onbegrip van anderen reageren. Ik begrijp waar het vandaan komt, maar je krijgt sneller de acceptatie die je wil als je dicht bij jezelf en open blijft naar anderen. Gun mensen de tijd om het te leren begrijpen.” →

FOTOGRAFIE / JASPER RENS VAN ES
STYLING / ALI JAVAID

Robbie Baauw (31) richtte twee agentschappen op: boekingsbureau The Amazing Agency en modellenbureau The Movement Models. Zijn missie? De witte mode-industrie inclusiever maken en gemarginaliseerde modellen op de kaart zetten.

“Ik ben in een kleindenkend dorp – Montfoort – opgegroeid, en werd als kind helaas veel gepest omdat ik volgens mijn omgeving niet ‘mannelijk’ genoeg was. Ondanks het kleineren had ik op jonge leeftijd al door dat ik niets verkeerd deed en bleef ik mezelf. Zelf ging ik met veel verschillende mensen om, maar dat werd in mijn omgeving – waar veel angst voor ‘de ander’ heerste – niet begrepen. De meeste mensen om me heen hadden alle vooroordelen denkbaar over iedereen die afweek van de witte, cisgender (mensen van wie de seksuele identiteit overeenkomt met het biologische geslacht waarmee zij zijn geboren, red.), hetero norm. Ik weet natuurlijk niet hoe het is om een migratieachtergrond te hebben of om bijvoorbeeld transgender te zijn, maar ik weet wel hoe het voelt om buitengesloten en gediscrimineerd te worden om iets wat verder niets te maken zou moeten hebben met wie je bent of wat je kunt. In mijn ideale samenleving steken mensen meer moeite in mensen die ze niet begrijpen en proberen ze uit te zoeken waarom iemand andere standpunten heeft zonder diegene te veroordelen. Mijn normen en waarden staan boven alles: ook boven vriendschap, geld en de cliënten met wie ik werk – daar ben ik vrij radicaal in. Als een klant bijvoorbeeld transfobe dingen zegt over een van mijn

modellen, dan zal ik dat niet accepteren. Ik hoop met mijn modellenbureau, door middel van representatie, bij te dragen aan gelijkheid. En voor meer diversiteit te zorgen in de mode-industrie. Het is belangrijk dat er een gelijkwaardige kijk komt op wat schoonheid is en dat iedereen rolmodellen heeft om naar op te kijken.

Ik vind dat er geen mensen op machtsposities in de modebranche zouden mogen zitten die niet begrijpen hoe belangrijk inclusiviteit is. We moeten niet alleen vanuit commerciële overwegingen inclusiviteit omarmen, maar een modebranche creëren waarin modellen op hun kwaliteiten worden beoordeeld in plaats van op hun huidskleur of genderidentiteit. Daarbij hoort dat we erkennen dat er een achterstand is ontstaan en dat we bepaalde groepen nu moeten empoweren.

Ik ben positief over de koers die we varen, maar we hebben nog een lange weg te gaan. Ik hoop dat we de komende tijd de discussie over gelijkheid op een eerlijke en respectvolle manier kunnen blijven voeren. We moeten werken aan een wereld waarin discriminatie wordt erkend, zodat we kunnen groeien naar gelijkwaardigheid. Dit begint bij je eigen vooroordelen onder ogen zien en de mensen om je heen durven aanspreken op hun discriminerende gedrag.” →

‘Als een klant transfobe dingen zegt over een van mijn modellen, accepteer ik dat niet’

‘Mijn seksualiteit is van mij en geen stof voor andermans grappen’

T-SHIRT EN BROEK (BEIDE DAILY PAPER), SOKKEN (FALKE), SNEAKERS EN SIERADEN (BEIDE PRIVÉBEZIT).

Milou Deelen (23) is freelancejournalist en intersectioneel feminist. In 2017 plaatste zij op Internationale Vrouwendag een video op Facebook om aandacht te vragen voor seksisme in het corps. Hierdoor kreeg ze een stroom aan (negatieve) reacties binnen.

“Voor mij was het normaal dat papa me op het schoolplein stond op te wachten, maar andere kinderen viel het wel op: ‘Waarom is jouw papa thuis en niet jouw mama?’ Ik was me er hierdoor al vroeg van bewust dat van mannen en vrouwen verschillende dingen werden verwacht. Twee jaar geleden was ik het zat met de genderongelijkheid in Nederland en sprak ik me op Internationale Vrouwendag specifiek uit tegen seksisme in het corps. Ik zat toen bij de Groningse studentenvereniging Vindicat, en merkte al snel het verschil in seksuele vrijheid op tussen mannen en vrouwen. Ik was het niet eens met de dubbele moraal die in onze samenleving heerst: mannen zijn stoer en vrouwen zijn de hoer. Ik publiceerde als reactie een video, met de caption ‘Slutshaming is niet oké’, waarin ik duidelijk wilde maken dat mijn seksualiteit van mij is en geen stof voor andermans grappen. Sindsdien blijf ik me uitspreken over vrouwengelijkheid en ben ik gaan schrijven over feministische kwesties. Ik ben intersectioneel feminist: ik denk dat je positie niet alleen wordt bepaald door je gender, maar ook door etniciteit, seksualiteit en bijvoorbeeld je religie. Ik maak me als biseksueel persoon ook sterk voor lhbtq+-rechten.

Ik sta als feminist voor zowel meisjes die topless op het strand willen rondlopen, als meisjes die in een boerkini naar het strand willen of een hoofddoek dragen. Het gaat erom dat vrouwen zelf kunnen beslissen hoe ze eruitzien zonder dat mannen daar iets over te zeggen hebben. Op de Internationale Dag van de Vrede maakte ik samen met Sarah Izat, die zich inzet voor vrouwen die een hoofddoek willen dragen, een statement over hoe we aan elkaars zijde moeten staan. Vrouwen zouden elkaar juist moeten supporten. Vaak worden de verschillen tussen ons in de media uitvergroot, maar er zijn juist gelijkenissen, want we strijden uiteindelijk voor dezelfde zaak. Helaas krijg ik online veel weerstand, van mannen én vrouwen. Mannen sturen me dickpics en noemen me hoer, omdat ik voor vrouwengelijkheid sta. Ik probeer hier positief mee om te gaan; de negatieve reacties bevestigen vooral mijn strijd en motiveren me om door te gaan. Mijn ideale samenleving is er een waarin het feminisme niet meer nodig is, omdat we hebben geleerd om naar elkaar te luisteren, en dat iedereen telt.” →

Nsimba Valene Lontanga (27) werd geboren in de Congolese hoofdstad Kinshasa en groeide op in Leusden. Ze studeerde trendonderzoek & conceptontwikkeling en werkt nu als brand consultant en kledingontwerper. Met haar kledingmerk Libaya werkt ze aan een diversere representatie van zwarte vrouwen in de modebranche.

“Ik was, net als mijn broertje en twee zussen, het enige zwarte kind in de klas. Ik groeide in een compleet witte omgeving op en raakte eraan gewend dat ik nagestaard werd en gekke vragen kreeg over hoe ik eruitzag en waar ik vandaan kwam. Gelukkig heb ik van huis uit meegekregen mijn *blackness* te omarmen – mijn ouders maakten me ook duidelijk dat ik vanwege mijn huidskleur anders behandeld zou worden. Ik heb helaas ook gezien hoe mijn ouders als migranten werden behandeld in Nederland: ze kregen niet het respect dat ze verdienden. Met mijn werk wil ik het respect terugclaimen dat zij niet hebben gekregen. Toen ik als jong meisje in de spiegel keek, wenste ik soms dat ik een lichtere huid of steil haar had. Vooral op momenten dat ik bijvoorbeeld voor ‘Zwarte Piet’ werd uitgescholden, ontstond er een deuk in m’n zelfbeeld. Zwarte meisjes zouden niet het gevoel moeten hebben dat ze aan een Europees schoonheidsideaal moeten voldoen. Ik herinner me bijvoorbeeld dat ik dacht dat ik me niet als prinsesje kon verkleden, omdat schattige prinsesjes in films altijd wit waren. Ik weet dus hoe belangrijk

representatie is en werk daarom alleen maar met zwarte modellen. Ik dacht voorheen zelfs dat ik geen ‘modemeisje’ kon zijn, omdat witte vrouwen vooral lijken te bepalen wat mooi en modieus is. Modebladen zijn nog lang niet inclusief genoeg. In de Congolese cultuur zijn we vrij expressief als het gaat om mode, en gelukkig waren mijn moeder en zussen erg zelfverzekerd, daardoor leerde ik dat ik er mocht zijn. Ik word helaas nog steeds met onwetende opmerkingen geconfronteerd, zoals: ‘O, wat praat je netjes.’ Er is een stereotiep beeld van zwarte vrouwen: we moeten ons constant verantwoorden voor wie we zijn en hoe we ons gedragen. Je ziet ook weinig diversiteit in de representatie van zwarte vrouwen, die er wel is. Met mijn werk wil ik laten zien dat culturele diversiteit een toegevoegde waarde is en dat het omarmen van verschillen ons allemaal verder brengt. Ik klop nergens aan om te vragen om verandering – ik ben de verandering zelf. Ik zal ruimte blijven maken voor vrouwen van kleur totdat wij ook de norm zijn geworden!” →

‘Ik dacht dat ik geen ‘modemeisje’ kon zijn, omdat witte vrouwen lijken te bepalen wat modieus is’

JURK, BROEK (BEIDE CALVIN KLEIN VIA AZZURRO DUE), MULTJES, SIERADEN (PRIVÉBEZIT).

‘Iedereen is een optelsom van de dingen die hij heeft meegemaakt’

HOODIE (DAILY PAPER
VIA DE BIJENKORF).

Sahil Amar Aïssa (26) werkt als presentator en programmamaker bij BNN-VARA. Hij spreekt zich vaak uit over sociaal-maatschappelijke kwesties, onder andere over seksisme, discriminatie en gelijkheid voor Marokkaans-Nederlandse vrouwen.

“Mijn ouders kwamen in hun twintiger jaren vanuit Marokko als gastarbeiders naar Nederland. Ik kreeg daarom thuis een andere set normen en waarden mee dan de meeste van mijn leeftijdsgenootjes – ik was me hierdoor al jong bewust van verschillen en had vrienden met verschillende achtergronden. Hoe ouder ik werd, hoe meer discriminatie en racisme ik zag. Zo werd ik zelf soms bij een danscafé geweigerd. Ik kan niet achteroverleunen en het onrecht accepteren waarmee mijn familie en vrienden geconfronteerd worden. Natuurlijk wil ik soms ook liever pizza eten en films kijken, maar ik voel de verantwoordelijkheid om me uit te spreken. Daar hoort ook bij dat ik soms tegen mijn eigen Marokkaanse gemeenschap moet ingaan en bijvoorbeeld moet aankaarten hoe vrouwen worden behandeld, want bekrompenheid is universeel en kent geen kleur. Ik kreeg ook vanuit mijn eigen gemeenschap kritiek – dat doet natuurlijk wel pijn, maar gelukkig zie ik tegelijkertijd dat steeds meer mensen zich durven uit te spreken tegen de dubbele moraal die er soms heerst. Ik ben niet iemand die zorgeloos in een kuuroord op Bali kan gaan liggen zonder me te realiseren dat ik privileges heb en dat er een scheve verdeling van de rijkdom in de wereld is.

Ik ben me heel bewust van ongelijkheid, maar ik merk dat niet iedereen zich altijd even goed inleest. Recentelijk reageerden mensen om me heen geschokt op bijvoorbeeld het nieuws dat Nederlanders met een migratieachtergrond meer kans lopen om niet aangenomen te worden vanwege hun achternaam. Dan denk ik: luister eens naar wat mensen om je heen al jaren roepen! Respect is dat je je in de ander probeert te verdiepen. Ik probeer me daarom ook te verplaatsen in mensen die bekrompen dingen zeggen, en niet meteen de aanval in te gaan, hoe moeilijk dat ook is. Het heeft namelijk meer zin om mensen te raken met wat je zegt. Als mensen bijvoorbeeld negatieve dingen roepen over vluchtelingen, kun je proberen hun angsten over de komst van vluchtelingen weg te nemen en ze eraan te herinneren dat die mensen een oorlog ontvluchten. Zelfs in een jihadist probeer ik me te verplaatsen. We moeten begrijpen dat iedereen een optelsom is van de dingen die diegene heeft meegemaakt. Mijn ideale samenleving is er een waarin ik zowel met mijn Amerikaanse vriend als met mijn vriend die uit Syrië is gevlucht de wereld kan rondreizen. Zonder dat we aan een grens worden tegengehouden omdat iemand van ons niet de juiste papieren heeft.” →

Clarice Gargard (30) werkt als journalist, programmamaker, NRC-columnist en is sinds kort vrouwenvertegenwoordiger voor de VN. Ze ontving haatberichten na het plaatsen van een livestream van een demonstratie tegen Zwarte Piet, maar blijft zich uitspreken tegen discriminatie, racisme en seksisme.

“Mijn vader zette zich in voor mensenrechten en de ontwikkeling van Liberia, het land dat ik op mijn vierde met hem ben ontvlucht vanwege de oorlog. Door mijn vader ben ik me altijd bewust geweest van de grote ongelijkheid in de wereld. Hij inspireerde me om niet alleen aan mezelf te denken. Van jongs af aan wist ik daarom dat ik betekenisvol werk wilde doen. Als kind had ik namelijk al door dat we maar weinig van elkaar afweten en daardoor veel vooroordelen hebben over mensen die ‘anders’ zijn. Uiteindelijk koos ik ervoor om journalist te worden, om onzichtbare problemen op de kaart te zetten en gemarginaliseerde groepen een stem te geven.

Helaas merk ik dat we in het publieke debat steeds minder respectvol met elkaar omgaan. Je mag het oneens zijn met elkaar, maar je moet elkaar wel met waardigheid behandelen. Ik schrijf zelf vanuit de overtuiging dat er ruimte moet zijn voor mijn perspectief als zwarte vrouw – iedereen heeft het recht om zich vertegenwoordigd te zien in de media. Het is niet mijn taak om anderen te overtuigen, mensen kunnen zich inlezen en verdiepen in anderen. Mijn ideale samenleving is er een waarin we elkaar erkennen als mens. Dat is toch niet te veel gevraagd? In die samenleving

maakt je huidskleur of hoeveel geld je op je bankrekening hebt niet uit. En waarom zou het iets moeten uitmaken op wie je verliefd wordt?

Ik vind dat mensen moeten participeren en niet moeten zwijgen. Iedereen kan op zijn eigen manier en binnen zijn capaciteiten iets doen voor een ander en de aarde. Dit jaar ben ik VN-vrouwenvertegenwoordiger en hoop ik als feminist mijn steentje bij te dragen aan een betere wereld voor vrouwen. *‘I’m a feminist. I’ve been a female for a long time now. It’d be stupid not to be on my own side.’* Deze woorden van Maya Angelou, een zwarte Amerikaanse schrijfster, verwoorden simpel doch treffend waarom je als vrouw feminist zou moeten zijn. Gelukkig kreeg ik veel bijval van vrouwen die zich in een stuk dat ik schreef herkenden. Ik schreef dat vrouwen ook het recht hebben om hun woede te uiten. Vaak worden vrouwen, met name vrouwen van kleur, door anderen als boos en bitchy neergezet als ze kritisch zijn. Het is goed om te zien dat steeds meer vrouwen schijt hebben en voor zichzelf durven opkomen.”

Samen met journalist Hasna El Maroudi heeft Clarice het digitale platform lilithmag.nl opgezet, bedoeld om vrouwen zichtbaarder te maken.

HAAR & MAKE-UP: ELISE HAMAN @ NCL REPRESENTATION. ASSISTENT-FOTOGRAFIE: MEREL DAANTJE. ASSISTENT-STYLING: CHARLOTTE DE VRIES. ASSISTENT-HAAR & MAKE-UP: IRIS ZUIDEMA

‘Het is goed om te zien dat steeds meer vrouwen schijt hebben’

CROPTOP MET VERSTELBARE BANDEN (DAILY PAPER), BROEK (CVRD VIA DE BIJENKORP).